

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА"

ЛЕКЦІЯ 3. КЛАСИФІКАЦІЯ, МЕТРИКИ ТА ГІПЕРПАРАМЕТРИ

Львів -- 2026

Лекція зі штучного інтелекту 2026-03

Вступ

На попередній лекції ми вивчили регресію — задачу передбачення неперервних величин — та градієнтний спуск як універсальний механізм оптимізації. Тепер настав час перейти до другої фундаментальної задачі навчання з учителем — **класифікації**.

Класифікація — це задача віднесення об'єкта до одного з наперед визначених класів. Чи піде гравець із гри? Який тип ворога на екрані? До якого жанру належить гра за її описом? Усі ці задачі — класифікація. На відміну від регресії, де ми передбачаємо число, тут ми передбачаємо категорію.

У цій лекції ми вивчимо логістичну регресію, розберемося, як поліноміальні ознаки дозволяють будувати нелінійні межі класифікації, порівняємо логістичну регресію з методом опорних векторів (SVM), та дізнаємося про критично важливі метрики якості класифікації та стратегії підбору гіперпараметрів.

Теми, що розглядаються

1. Логістична регресія та межі прийняття рішень
2. Нелінійні межі через поліноміальні ознаки
3. Регуляризація: запобігання перенавчанню
4. Порівняння з методом опорних векторів (SVM)
5. Функція втрат крос-ентропія
6. Метрики класифікації: precision, recall, F1-score
7. Стратегії підбору гіперпараметрів
8. Ігрові застосування

Логістична регресія та класифікація

Від регресії до класифікації

Лінійна регресія передбачає числове значення. Але що, якщо нам потрібно передбачити категорію? Наприклад, чи піде гравець із гри (*churn*: так/ні)? Тоді потрібна **класифікація**.

Ключова ідея **логістичної регресії** — взяти лінійну модель і пропустити її результат через функцію, що перетворює будь-яке число в ймовірність від 0 до 1. Ця функція називається **сигмоїда (sigmoid)**:

$$\sigma(z) = \frac{1}{1 + e^{-z}}, \quad \text{де } z = \mathbf{w}^T \mathbf{x} + b$$

Сигмоїда має характерну S-подібну форму: для дуже від'ємних z вона дає значення близько 0, для дуже додатних — близько 1, а при $z = 0$ повертає рівно 0.5.

Результат $\sigma(z)$ інтерпретується як ймовірність належності до позитивного класу. Якщо $\sigma(z) \geq 0.5$ — передбачаємо клас 1, інакше — клас 0.

Межа прийняття рішень (Decision Boundary)

Логістична регресія фактично шукає лінійну межу (*decision boundary*), яка розділяє простір ознак на два класи. Точки по один бік від межі класифікуються як клас 0, по інший — як клас 1.

Ігровий приклад. Уявіть двовимірний простір: вісь X — середній час сесії гравця, вісь Y — кількість внутрішньоігрових покупок. Логістична регресія проведе пряму лінію, що розділить гравців на тих, хто залишиться (зелені точки), і тих, хто піде (червоні точки). Усі точки «вище» прямої — активні гравці, «нижче» — потенційний відтік.

Нелінійні межі рішень через поліноміальні ознаки

Обмеження лінійної логістичної регресії: якщо реальна межа між класами нелінійна (наприклад, дугоподібна або кругова), проста логістична регресія не зможе її точно змоделювати.

Чи достатньо поліноміальних ознак для нелінійних меж? Так! Пригадайте трюк із розширенням простору ознак з попередньої лекції про регресію. Той самий принцип працює і для класифікації. Якщо у нас є дві ознаки x_1 та x_2 , ми можемо створити нові поліноміальні ознаки:

$$[x_1, x_2] \rightarrow [x_1, x_2, x_1^2, x_2^2, x_1 x_2]$$

Тепер логістична регресія у цьому розширеному просторі матиме вигляд:

$$z = w_1 x_1 + w_2 x_2 + w_3 x_1^2 + w_4 x_2^2 + w_5 x_1 x_2 + b$$

Це все ще **лінійна** модель відносно параметрів w_i , але межа рішень у вихідному двовимірному просторі (x_1, x_2) тепер може бути **криволінійною** — колом, еліпсом, параболою тощо.

Математична інтуїція: межа рішень — це множина точок, де $z = 0$. Для лінійної моделі $w_1 x_1 + w_2 x_2 + b = 0$ — це пряма. Для поліноміальної моделі $w_3 x_1^2 + w_4 x_2^2 + \dots = 0$ — це крива другого порядку (коло, еліпс, гіпербола залежно від коефіцієнтів).

Візуалізація: розгляньте задачу класифікації з круговою межею — точки всередині кола належать до одного класу, зовні — до іншого.

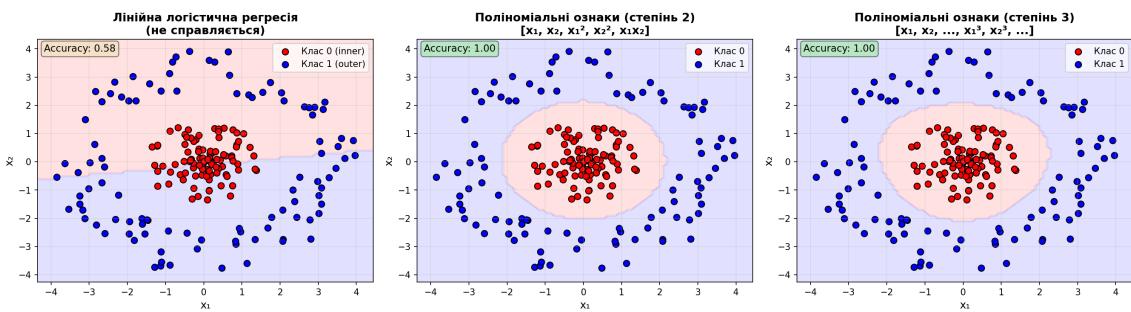

Рисунок 1. Порівняння логістичної регресії з різними ступенями поліноміальноті. **Ліворуч:** лінійна модель (degree=1) не може відокремити класи — пряма лінія не описує кругову межу. **По центру:** поліноміальні ознаки степеня 2 створюють кругову межу, точність різко зростає. **Праворуч:** степінь 3 дає ще гнучкішу межу, але ризикує перенавчанням на цьому простому прикладі.

Як це працює концептуально? Поліноміальне розширення **перетворює нелінійно розділювані дані в лінійно розділювані** за рахунок переходу в простір вищої розмірності.

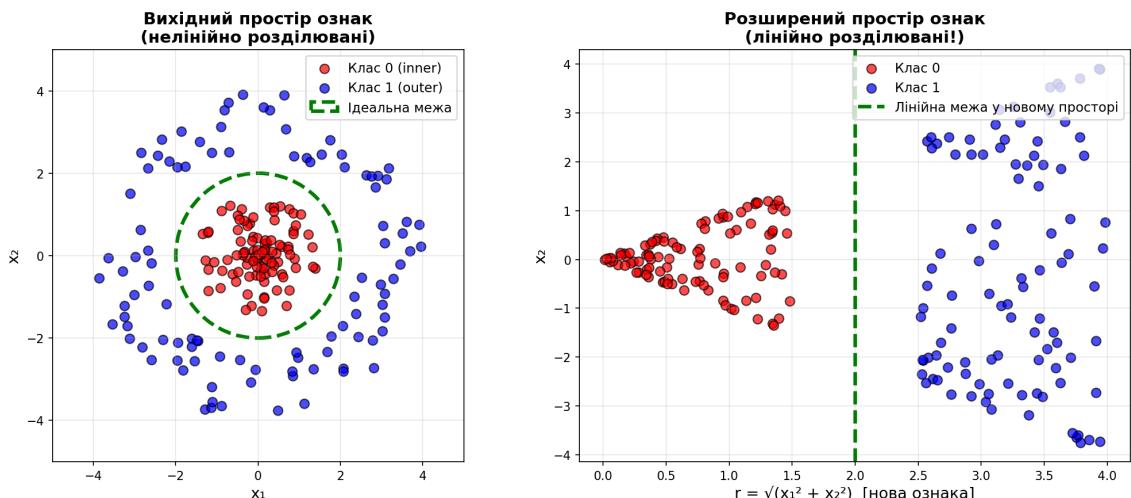

Рисунок 2. Ілюстрація концепції трансформації. **Ліворуч:** у вихідному просторі (x_1, x_2) дані нелінійно розділювані — ідеальна межа є колом. **Праворуч:** після додавання нової ознаки $r = \sqrt{x_1^2 + x_2^2}$ (відстань від початку координат), дані стають лінійно розділюваними у новому просторі (r, x_2) — проста вертикальна лінія розділяє класи ідеально.

Практичні рекомендації:

1. Для простих меж (коло, еліпс, парабола) — достатньо степеня 2
2. Для складніших меж — степінь 3 або 4, але обережно з перенавчанням
3. Для дуже складних меж — нейронні мережі або SVM з RBF-ядром ефективніші
4. Обов'язково використовуйте **регуляризацію** при високих степенях (детально — у наступному розділі)

Альтернативні підходи для нелінійних меж:

- **SVM з ядрами** (RBF, polynomial kernel) — обговорюється далі в цій лекції
- **Нейронні мережі** — наступні лекції курсу
- **Дерева рішень та Random Forest** — природним чином створюють нелінійні межі

- **k-Nearest Neighbors (k-NN)** — нелінійна межа за замовчуванням

Висновок: поліноміальні ознаки **достатні** для багатьох нелінійних задач класифікації, особливо коли межа має геометричну форму (коло, еліпс, парабола). Це простий, інтерпретований та ефективний метод. Для більш складних довільних меж краще використовувати SVM з ядрами або нейронні мережі.

Регуляризація: запобігання перенавчанню

Проблема перенавчання з поліноміальними ознаками

Поліноміальні ознаки — потужний інструмент, але з ним треба бути обережним. Що станеться, якщо ми візьмемо надто високий степінь? Модель отримає забагато параметрів і почне **запам'ятовувати** тренувальні дані замість того, щоб вловити справжню закономірність. Це і є **перенавчання** (*overfitting*).

Приклад з поліноміальної регресії. Уявіть, що ви моделюєте шкоду від падіння в грі залежно від висоти h . У вас є 10 точок даних від тестерів. Поліном 2-го степеня ($\hat{y} = w_1 h + w_2 h^2 + b$) дає гладку криву, що розумно описує залежність: шкода зростає швидше з висотою. Але поліном 9-го степеня пройде через кожну точку ідеально — і при цьому хаотично коливатиметься між ними, передбачаючи, наприклад, від'ємну шкоду на деяких висотах. Математично це виражається у надто великих значеннях ваг: коефіцієнти w_i стають величезними (тисячі, мільйони), компенсуючи один одного у складних осциляціях.

Ідея регуляризації проста: додати до функції втрат штраф за складність моделі. Ми модифікуємо задачу оптимізації:

$$\mathcal{L}_{reg} = \mathcal{L}_{original} + \lambda \cdot R(\mathbf{w})$$

де $\mathcal{L}_{original}$ — оригінальна функція втрат (MSE для регресії, крос-ентропія для класифікації), $R(\mathbf{w})$ — **регуляризаційний член**, що штрафує за великі ваги, а λ (*lambda*) — **сила регуляризації**, що контролює баланс між точністю на тренувальних даних і простотою моделі.

L2-регуляризація (Ridge / гребенева регресія)

L2-регуляризація штрафує суму квадратів усіх ваг. Для поліноміальної регресії повна функція втрат:

$$\mathcal{L}_{Ridge} = \underbrace{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (\hat{y}_i - y_i)^2}_{\text{MSE — точність}} + \underbrace{\lambda \sum_{j=1}^n w_j^2}_{\text{штраф — простота}}$$

Ефект: L2 робить усі ваги меншими, але не обнулює жодну повністю. Модель стає «плавнішою» — замість різких осциляцій високого полінома отримуємо гладку криву. В контексті нейронних мереж L2-регуляризацію називають **weight decay** (загасання ваг) — це найпоширеніший метод регуляризації у глибокому навченні.

Геометрична інтуїція: L2 обмежує вектор ваг всередині сфери в просторі параметрів. Оптимальне рішення — точка, де контури функції втрат торкаються цієї сфери.

L1-регуляризація (Lasso)

L1-регуляризація штрафує суму абсолютнох значень ваг:

$$\mathcal{L}_{Lasso} = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (\hat{y}_i - y_i)^2 + \lambda \sum_{j=1}^n |w_j|$$

Ключова відмінність від L2: Lasso виробляє **розрідженні** (*sparse*) розв'язки — частина ваг стає точно нулем. Це фактично є **автоматичним відбором ознак** (*feature selection*).

Приклад: маємо поліноміальну регресію степеня 5 із ознаками $[h, h^2, h^3, h^4, h^5]$ для передбачення шкоди від падіння. Якщо справжня залежність квадратична, Lasso при достатньому λ «обнулить» ваги при h^4 та h^5 , фактично перетворивши модель 5-го степеня на модель 2-го. Ridge натомість зменшить усі п'ять ваг, але жодну не обнулити.

Геометрична інтуїція: L1 обмежує ваги всередині «діаманта» (ромба) в просторі параметрів. Кути діаманта лежать на осях координат, тому оптимальне рішення часто потрапляє на кут — де одна або кілька ваг дорівнюють нулю.

Порівняння методів регуляризації

Властивість	L2 (Ridge)	L1 (Lasso)
Штраф	$\sum w_j^2$	$\sum w_j $
Ефект на ваги	Зменшує, не обнуляє	Обнуляє частину (розрідженність)
Відбір ознак	Ні	Так, автоматичний
Геометрія обмеження	Сфера	Діамант (ромб)
Типове застосування	За замовчуванням; weight decay	Коли потрібен відбір ознак

Elastic Net поєднує обидва підходи: $REN(\mathbf{w}) = \alpha \|\mathbf{w}\|_1 + (1 - \alpha) \|\mathbf{w}\|_2^2$ і корисний, коли є багато корельованих ознак — він відбирає групи пов'язаних ознак разом.

Регуляризація в логістичній регресії

Той самий принцип працює і для класифікації. Для логістичної регресії додаємо регуляризаційний член до крос-ентропії:

$$\mathcal{L}_{reg} = -\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \left[y_i \log(\hat{y}_i) + (1 - y_i) \log(1 - \hat{y}_i) \right] + \lambda \|\mathbf{w}\|_2^2$$

Це особливо критично при використанні поліноміальних ознак для нелінійної класифікації: без регуляризації модель з ознаками степеня 4–5 побудує надто складну межу, що обходить кожну тренувальну точку, але погано працює на нових даних.

Практичний приклад (scikit-learn). У бібліотеці scikit-learn сила регуляризації задається параметром $C = 1/\lambda$ — тобто **менше C** означає **сильнішу** регуляризацію:

```
from sklearn.linear_model import LogisticRegression

# Сильна регуляризація → простіша межа рішень
model = LogisticRegression(C=0.01, penalty='l2')

# Слабка регуляризація → складніша межа рішень
model = LogisticRegression(C=100, penalty='l2')

# L1-регуляризація → автоматичний відбір ознак
model = LogisticRegression(C=1.0, penalty='l1', solver='liblinear')
```

Вибір сили регуляризації

Параметр λ — це гіперпараметр, що підбирається через крос-валідацію:

- $\lambda \rightarrow 0$ — немає регуляризації — ризик перенавчання (модель запам'ятовує шум)
- $\lambda \rightarrow \infty$ — усі ваги наближаються до нуля — недонавчання (модель нічого не вивчила)
- **Оптимальне λ** — баланс між складністю та здатністю до узагальнення

Типовий підхід: перебрати значення λ на логарифмічній шкалі ($10^{-4}, 10^{-3}, 10^{-2}, 10^{-1}, 1, 10$) і обрати те, що дає найкращу якість на валідаційному наборі. Ми розглянемо стратегії підбору гіперпараметрів детальніше у розділі про Grid Search та Random Search далі в цій лекції.

Порівняння з методом опорних векторів (SVM)

Логістична регресія — не єдиний метод лінійної класифікації. **Метод опорних векторів (Support Vector Machine, SVM)** розв'язує ту саму задачу — знаходить межу між класами — але з іншою філософією.

Логістична регресія шукає межу, яка максимізує ймовірність правильної класифікації всіх прикладів. SVM шукає межу з **максимальним відступом (margin)** — тобто таку, що знаходиться якомога далі від найближчих точок обох класів. Ці найближчі точки називаються **опорними векторами (support vectors)** — саме вони визначають положення межі.

Аналогія: уявіть, що ви прокладаєте дорогу між двома селами (класами) на карті. Логістична регресія проведе дорогу так, щоб загалом було зручно для всіх мешканців. SVM проведе дорогу якомога далі від крайніх будинків обох сіл — максимізуючи «буферну зону».

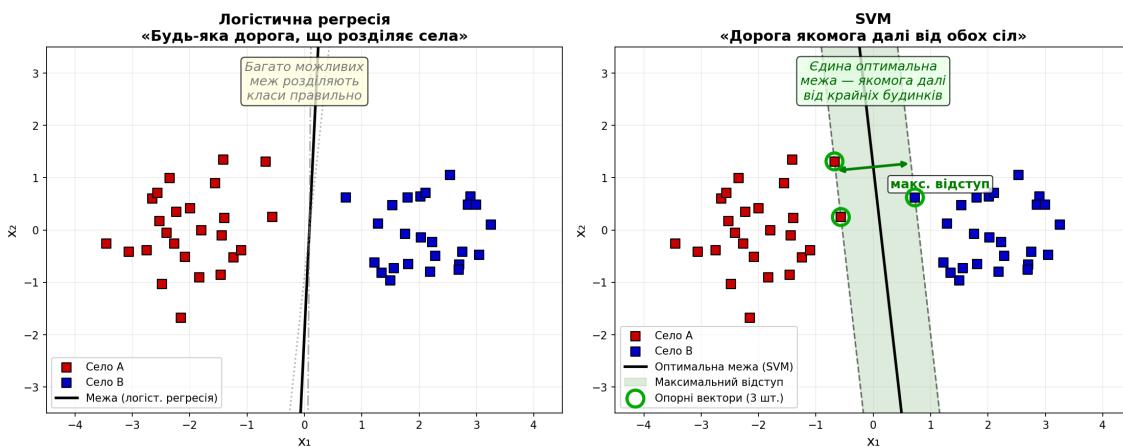

Рисунок 3. Порівняння філософій. **Ліворуч:** логістична регресія — існує багато можливих меж, що правильно розділяють класи; алгоритм обирає одну з них на основі ймовірностей. **Праворуч:** SVM знаходить єдину оптимальну межу — ту, що максимізує відступ (margin) до найближчих точок обох класів (опорних векторів, виділені зеленим).

На практиці для лінійно розділюваних даних обидва методи дають схожі результати. Але SVM має важливу перевагу: **ядрові функції (kernel trick)**. Пригадайте, як у попередній лекції ми розширювали простір ознак поліноміальними ознаками — брали x і створювали $[x, x^2, x^3]$. Це дозволяло лінійній моделі описувати нелінійні залежності. Яdrova функція — це той самий принцип, доведений до елегантної крайності: SVM неявно працює у просторі значно вищої розмірності, де дані стають лінійно розділюваними, але при цьому не потребує явного обчислення всіх нових ознак. Ядро обчислює лише скалярний добуток між точками у цьому розширеному просторі, що робить метод обчислювано ефективним навіть для нескінченностивимірних просторів ознак.

Основні типи ядер:

- **Поліноміальне ядро (polynomial kernel)** — відповідає явному створенню поліноміальних ознак до певного степеня. Наприклад, ядро степеня 2 для двох ознак (x_1, x_2) неявно працює з простором $[x_1, x_2, x_1^2, x_2^2, x_1 x_2]$
- **RBF-ядро (Radial Basis Function)** — відповідає нескінченностивимірному простору ознак, дозволяючи будувати довільно складні криволінійні межі. Це найпопулярніше ядро на практиці
- **Лінійне ядро** — еквівалентне звичайній лінійній класифікації без розширення

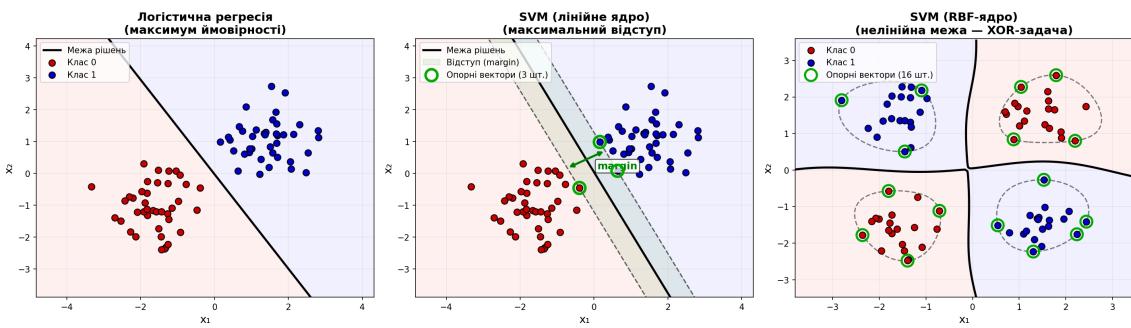

Рисунок 4. Три підходи до класифікації. **Ліворуч:** логістична регресія — лінійна межа без поняття відступу. **По центру:** SVM з лінійним ядром — та сама задача, але межа оптимізована для максимального margin; опорні вектори (зелені кола) визначають положення межі. **Праворуч:** SVM з RBF-ядром на XOR-задачі — ядерний трюк дозволяє побудувати складну нелінійну межу, неможливу для лінійних методів.

Властивість	Логістична регресія	SVM
Результат	Ймовірність класу (0–1)	Відстань до межі (без ймовірності)
Принцип	Максимум ймовірності	Максимальний відступ
Нелінійність	Явні поліноміальні ознаки	Неявна через ядра
Масштабованість	Добре масштабується	Повільніше на великих даних
Інтерпретація	Легко інтерпретувати	Складніше інтерпретувати

Статистичні припущення та робастність. Логістична регресія — це статистична модель, яка працює найкраще, коли виконуються певні припущення про дані:

- **Незалежність спостережень** — кожен приклад у даних не залежить від інших. Якщо у вашому датасеті один гравець представлений кількома сесіями — вони корельовані (стиль гри, рівень навичок переносяться між сесіями), і модель може стати надмірно впевненою у своїх оцінках.
- **Лінійність у логітах** — зв'язок між ознаками та log-odds цільової змінної має бути лінійним (без поліноміальних ознак модель не вловить нелінійні залежності).
- **Відсутність сильної мультиколінеарності** — ознаки не мають бути надто корельованими між собою, інакше оцінки ваг стають нестабільними.

SVM — це геометричний оптимізатор, який не робить жодних з цих припущень. Він шукає лише оптимальну межу на основі найближчих точок (опорних векторів), не моделюючи розподілі даних. Тому SVM може бути кращим вибором, коли дані «неакуратні» — з корельованими спостереженнями, нерівномірними розподілами ознак або складними нелінійними залежностями.

Для задач у іграх вибір між ними залежить від контексту: якщо потрібна ймовірність (наприклад, «гравець піде з ймовірністю 73%»), логістична регресія зручніша. Якщо потрібна максимальна точність класифікації на невеликому наборі даних із складною межею — SVM з ядром може бути кращим вибором. У сучасній практиці обидва методи часто поступаються нейронним мережам на великих даних, але залишаються відмінним базовим рішенням (*baseline*) і чудовим інструментом для швидкого прототипування.

Багатокласова класифікація: Softmax

Для задач з більш ніж двома класами (наприклад, передбачити тип гравця: «casual», «hardcore», «social») використовується узагальнення — функція **Softmax**:

$$P(y = k | \mathbf{x}) = \frac{e^{z_k}}{\sum_{j=1}^K e^{z_j}}$$

де z_k — оцінка (score) для класу k , а K — кількість класів. Softmax перетворює вектор довільних чисел у вектор ймовірностей, що сумуються до 1.

Функція втрат: крос-ентропія

Чому не MSE для класифікації?

Для задач класифікації MSE працює погано. Причина: якщо ми використовуємо сигмоїду, MSE створює функцію втрат з «плоскими» ділянками, де градієнт майже нульовий — модель перестає навчатися, хоча ще далека від правильної відповіді.

Натомість використовується **крос-ентропія** (*cross-entropy loss*), яка штрафує модель тим сильніше, чим впевненіше вона помилляється.

Бінарна крос-ентропія

Для двох класів (наприклад, churn/no churn):

$$\mathcal{L}_{BCE} = -\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \left[y_i \log(\hat{y}_i) + (1 - y_i) \log(1 - \hat{y}_i) \right]$$

Тут $\hat{y}_i = \sigma(\mathbf{w}^T \mathbf{x}_i + b)$ — передбачена ймовірність, $y_i \in \{0, 1\}$ — справжня мітка.

Інтуїція: якщо правильна відповідь $y = 1$, а модель передбачила $\hat{y} = 0.99$ — штраф мінімальний ($-\log 0.99 \approx 0.01$). Але якщо модель передбачила $\hat{y} = 0.01$ — штраф величезний ($-\log 0.01 \approx 4.6$). Модель «боляче» карається за впевнені помилки.

Категоріальна крос-ентропія

Для багатьох класів:

$$\mathcal{L}_{CE} = -\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N \sum_{k=1}^K y_{i,k} \log(\hat{y}_{i,k})$$

де $y_{i,k}$ — one-hot вектор справжнього класу, $\hat{y}_{i,k}$ — softmax-ймовірність класу k . Саме ця функція втрат використовується для тренування класифікаторів зображень, включаючи ResNet з першої лабораторної роботи.

Підбір гіперпараметрів

Параметри vs гіперпараметри

У машинному навчанні розрізняють два типи параметрів:

- **Параметри моделі** (θ : ваги w , зсуви b) — навчаються автоматично під час тренування. Їх може бути тисячі або мільйони.
- **Гіперпараметри** — налаштовуються розробником до початку тренування: швидкість навчання, розмір батчу, кількість епох, архітектура моделі тощо.

Для розробника ПЗ різниця така: параметри — це те, що оптимізує алгоритм; гіперпараметри — це конфігурація самого алгоритму, яку ви задаєте в коді перед запуском.

Основні гіперпараметри

Гіперпараметр	Що контролює	Типові значення
Learning rate (α)	Розмір кроку оптимізації	$10^{-4} — 10^{-1}$
Batch size	Кількість прикладів у батчі	32, 64, 128, 256
Кількість епох	Скільки разів переглянути весь набір даних	10 — 100+
Регуляризація	Запобігання перенавчанню	L2: 10^{-4} , dropout: 0.1–0.5

Епоха (epoch) — один повний прохід усього навчального набору даних. Тобто якщо у вас 10,000 прикладів і batch size 100, то одна епоха = 100 кроків оптимізації.

Стратегії підбору

Grid Search — перебір усіх комбінацій значень на заздалегідь визначеній сітці. Наприклад, learning rate $\in \{0.001, 0.01, 0.1\} \times$ batch size $\in \{32, 64\}$ дає 6 комбінацій. Кожна комбінація — повний цикл тренування і оцінки. Простий, але дорогий метод.

Random Search — випадковий вибір комбінацій гіперпараметрів. Дослідження (Bergstra & Bengio, 2012) показало, що Random Search часто ефективніший за Grid Search при тому самому бюджеті обчислень, оскільки різні гіперпараметри мають різну важливість, і випадковий пошук краще досліджує важливі виміри.

Learning Rate Schedule — зменшення швидкості навчання під час тренування. Поширені стратегії: Step Decay (зменшення вдвічі кожні k епохи), Cosine Annealing (плавне зменшення за косинусоїдою). Інтуїція: спочатку робимо великі кроки, щоб швидко наблизитися до мінімуму, потім маленькі — для точного налаштування.

Валідація та перенавчання

Щоб оцінити якість моделі, дані розбивають на три частини:

- **Тренувальний набір** (training set, ~70–80%) — на ньому модель навчається
- **Валідаційний набір** (validation set, ~10–15%) — для підбору гіперпараметрів
- **Тестовий набір** (test set, ~10–15%) — фінальна оцінка, яку модель «бачить» лише один раз

Перенавчання (overfitting) — ситуація, коли модель ідеально вивчила тренувальні дані, але погано працює на нових. Аналогія: студент, що вивчив відповіді на конкретні задачі з підручника, але не розуміє принципів і не може розв'язати нову задачу.

Ознаки перенавчання: training loss падає, а validation loss починає зростати.

Ігрові застосування

Передбачення складності рівня

Задача: маючи параметри рівня (кількість ворогів, площа арени, кількість укриттів, час на проходження), передбачити суб'єктивну складність (1–10) для середнього гравця.

Підхід: лінійна регресія або поліноміальна регресія з MSE як функцією втрат (задача регресії, але згадуємо для повноти).

Дані: записи плейтестерів, де кожен запис — вектор параметрів рівня + оцінка складності.

Користь для розробника: автоматичний скринінг рівнів при процедурній генерації. Замість того щоб тестиувати кожен згенерований рівень вручну, модель може миттєво оцінити його складність і відфільтрувати занадто прості або складні варіанти.

Моделювання відтоку гравців (Player Churn)

Задача: передбачити ймовірність того, що гравець припинить грати протягом наступних 7 днів.

Підхід: логістична регресія (бінарна класифікація) з крос-ентропією.

Ознаки: частота сесій за останній тиждень, середня тривалість сесії, кількість покупок, прогрес у грі, соціальна активність (гільдія, друзі).

Користь: визначивши гравців з високим ризиком відтоку, можна вчасно запропонувати їм бонуси, нові квести або персоналізований контент.

Як оцінити якість класифікатора відтоку? Проста точність (accuracy — частка правильних передбачень) тут оманлива. Якщо лише 5% гравців йдуть, модель, що завжди передбачає «залишиться», матиме accuracy 95% — але буде абсолютно марною. Тому для задач класифікації з незбалансованими класами використовують додаткові метрики:

- **Precision** (точність) — серед усіх гравців, яких модель позначила як «піде», яка частка справді пішла? Висока precision означає, що ви не турбуєте лояльних гравців зайвими бонусами.
Формально: $\text{Precision} = \frac{TP}{TP+FP}$
- **Recall** (повнота) — серед усіх гравців, які справді пішли, яку частку модель виявила? Високий recall означає, що ви не пропускаєте гравців, які збираються піти. Формально: $\text{Recall} = \frac{TP}{TP+FN}$
- **F1-score** — гармонійне середнє precision і recall: $F_1 = 2 \cdot \frac{\text{Precision} \cdot \text{Recall}}{\text{Precision} + \text{Recall}}$. Корисний, коли потрібен один показник, що враховує обидва аспекти.

Тут TP (*true positives*) — правильно виявлений відтік, FP (*false positives*) — хибна тривога (модель сказала «піде», але гравець залишився), FN (*false negatives*) — пропущений відтік (модель сказала «залишиться», але гравець пішов).

На практиці завжди є компроміс: збільшуючи recall (виявляємо більше реального відтоку), ми зазвичай знижуємо precision (більше хибних тривог). Вибір балансу залежить від бізнес-контексту: якщо вартість бонусу для гравця низька, краще мати високий recall; якщо бонуси дорогі — пріоритет precision.

Зв'язок з лабораторними роботами

У лабораторній роботі №1 ви вже використовуєте навчання з учителем, навіть якщо не тренуєте модель з нуля:

- **ResNet з передавальним навчанням** — класифікація зображень. Під час fine-tuning ви мінімізуєте крос-ентропію за допомогою оптимізатора Adam (вдосконалений варіант SGD)
- **DataLoader** — завантажує дані mini-batch'ами, тобто ви використовуєте Mini-batch Gradient Descent
- **Learning Rate Scheduler** — зменшення α під час тренування

У лабораторній роботі №2А (регресія/логістична регресія на табличних даних) ви явно реалізуєте всі ці концепції з нуля і бачите, як працюють різні гіперпараметри та метрики.

Висновок

У цій лекції ми розглянули фундаментальні компоненти класифікації в навчанні з учителем:

- **Логістична регресія** з крос-ентропією — від лінійних до нелінійних меж класифікації
- **Поліноміальні ознаки** — достатні для багатьох нелінійних задач з геометричними межами
- **Регуляризація** (L2/Ridge, L1/Lasso) — контроль складності моделі та запобігання перенавчанню
- **SVM з ядрами** — альтернативний підхід до нелінійної класифікації через kernel trick
- **Метрики класифікації** — precision, recall, F1-score та їх критична важливість для незбалансованих задач
- **Гіперпараметри** — конфігурація навчання та стратегії підбору
- **Ігрові застосування** — від передбачення відтоку гравців до класифікації ігор в сцен

Разом з попередньою лекцією про регресію ми тепер маємо повну картину навчання з учителем на табличних даних. Ці самі принципи — функції втрат, градієнтний спуск, гіперпараметри, метрики — працюють і для нейронних мереж, які ми вивчатимемо далі.

На наступній лекції ми переїдемо до **нейронних мереж**: як з'єднання простих лінійних моделей у шари створює потужні нелінійні моделі, функції активації, backpropagation, та як методи регуляризації, що ми вивчили (L2/weight decay), доповнюються специфічними для нейромереж техніками — dropout та batch normalization.